

MANG EN PA EN WANPORON MARKUS.

¹ TAPIN rongamau en Iesus Kristus, Sapwilim en Kot. ² Duen a intingidi ren saukop Iesaia: Kilang, i kadarala mo 'mui ai men kadar me pan kaonopada al omui! ³ Ngil eu likelikwir sili nan sap tan: Komail kaonopada al en Kaun o kaineneda al a! ⁴ Ioanes kotido wia paptais nin sap tan o padapadak duen paptais en kalula ong lapwa dip akan. ⁵ Toun sap en Sus akan o toun Ierusalem karos pokon dong re a; irail paptaisela re a nan pilap Iordan, weokada dip arail akan. ⁶ Ioanes kin likauwi wun en kamel, o perapirki kil en man, o kin kangkang mansiek o oni en nan wel. ⁷ O padapadak masani: Meamen laud sang ia kotido mur i. Sal en a sut i sota war ong idiokidi lapwada. ⁸ I paptais kilar komail pil. A a pan paptais kin komail Ngen sarau! ⁹ Kadekadeo ni ran oko Iesus ap kotido sang Nasaret en Kaliläa ap paptaisela ren Ioanes nan Iordan. ¹⁰ A madang kotida sang nan pil o, ap kotin masani nanlang kan ar ritida, o Ngen mom en muroi piridi dong po a. ¹¹ Ngil eu ap peidido sang nanlang kan: Nai kompok komui, me I perenki! ¹² A madang Ngen kalua wong i sap tan. ¹³ A ap kotikoteki sap tan ran pangaul wia songesong pan Satan, ieiang man laualo; a tounlang kan me papa ong i. ¹⁴ Murin en Ioanes a pangalar, Iesus ap koti dong Kaliläa, padapadak rongamau en wein Kot. ¹⁵ Masani: Ansau o leler wein Kot mier! Komail

kalula! Kamelele rongamau! ¹⁶ Ni a kotikot sili liman sed en Kaliläa, a ap masani Simon o ri a ol Andreas ara lalaid sili, pwe ira saused. ¹⁷ Iesus ap kotin masani ong ira: Koma idauen ia do! Pwe I pan wia kin koma la saused en aramas! ¹⁸ Ira ari madang kasedi ara uk eko, ap idauenla i. ¹⁹ Ari, ni a kotila sang wasa o, a ap kotin masani Iakopus, nain Sepedäus o ri a ol Ioanes mimi pon sop pot wonewone ara uk oko. ²⁰ I ari kotin molipe ira madang, ira ari pededi sam ara Sepedäus nin sop o ren toun dodok ko o idauen la i. ²¹ Irail ap koti dong Kapernaum. A madang kotilong ong nan sinakoke ni ran en sapat o kawewe. ²² Re ap puriamuiki a padak, pwe a kotin kawewe ong irail ni manaman sota dueta saunkawewe kan. ²³ Aramas amen iang mi nan sinakoke o, me ngen saut mi lole, ap weriwer, ²⁴ Indada: Ko sang kit! Menda re omui kit, Iesus en Nasaret? Komui kotido en kawe kit ala? I asa komui, Sarau en Kot. ²⁵ Iesus ari ongiongida, masani: Nenenla o kowe sang i! ²⁶ Ngen saut lao kapururada ap weriwer laudedda, a ap koiei sang i. ²⁷ Irail karos puriamui, pepeidok nan pung arail indada: Dakot met? Padak kap, dakot met? Pwe ni manaman a masani ong ngen saut akan, irail ari peiki ong i. ²⁸ I ari madang indand sili nin sap karos impan Kaliläa. ²⁹ Irail ari madang koti sang nan sinakoke, ap iang Iakopus o Ioanes kotilong ong nan im en Simon o Andreas, ³⁰ Saulap en Simon wononeki somau karakar. Irail ap kaireki i madang duen i. ³¹ I ari koti wong ale pa a, kauada. Somau karakar ap madang ko sang; i ari papa irail. ³² A lao sautik penaer, ni katipin kirila, re ap wa pena

ong i karos me somau o me tewil ti po arail. ³³ O toun kanim o pokon dong ni im o. ³⁴ A ap kotin kakelailada me toto me somauki song en somau toto, kausa sang tewil toto, ap kulikedi tewil akan, ren der lokaia, pwe re asa i. ³⁵ A kotin kipada nin soran, kotilang sap tan, pwen laolao wasa o. ³⁶ Simon o me iang ko ap idauenla i. ³⁷ Ni arail diar i, re ap potoan ong i: Irail karos raparapa kin komui. ³⁸ A ap kotin masani ong irail: Kitail daulul wong sap tei ko, pwe I en pil padak wasa o, pwe i me I kokido. ³⁹ A ap kotin padapadak sili nan arail sinakoke kan nan sap en Kaliläa karos o kkaus tewil akan. ⁴⁰ Ol tuketuk amen ap poto dong i kelepuki poeki potoan ong i: Ma re kotin kupura, re kotin kamakeke ia da! ⁴¹ Iesus ari kupuro kila, kapawei lim a, sair i masani ong i: I pan, makelekelada! ⁴² A ni a masani eta, ari a tuketuk ko sang madang, a ap makelekel lar. ⁴³ I ari kalikedi i, ap madang kadarala. ⁴⁴ Masani ong i: Kalaka! Koe depa indai ong meamen; a kowe kasale ong koe samero o, o kida, pweki om makelekelada, me Moses masani, pwen kadede ong irail. ⁴⁵ Ari, a kolata kalokisili, suaiki sili o ari, kareda en Iesus a sola sansal koti dong kanim o, kotikot eta liki nan sap tan, irail ap pokon dong re a sang pali karos.

2

¹ MURIN ran akai a ap pil kotilong ong Kapernaum, ap loki sili me a kotikot nan im o. ² Me toto ap madanga pena, im o lao koidala o pil likin im o. A ap kotin kawewe ong ir masan o. ³ Irail ari poto dong re a, wa kodo me somau rerer men, roan pa

men. ⁴ Irail sota kak kai dong impa pweki pokon o. Re ap palang pasang pon im o, wasa a kotikot ia; irail lao palang pasang ap kakiredi ro o, me somau o mi poa. ⁵ Iesus lao mangi ar poson, ap masani ong me somau rerer o: Nai, dip om akan lapwa sang uk er! ⁶ Ari, saunkawewe kai momod wasa o, mongemongloleki: ⁷ Da me men et lokelokaia? A lalau. Is me kak lapwada dip akan, pwe amen ta, Kot? ⁸ Iesus ari madang angiada nan kupur a duen ar mongemonglole, ap kotin masani ong irail: Da me komail mongemongloleki? ⁹ Ia me mangai ren indai ong me somau rerer: Dip om akan lapwa sang uk er, de inda: Uda, ale ki om, kowei? ¹⁰ A pwe komail en asa, me Nain aramas me manaman ong lapwada dip akan nin sappa, iei me a kotin masanieki ong me somau rerer: ¹¹ I indai ong uk: Uda! Aleki om! Uko ong ni im om! ¹² I ari madang uda, ale ki, aluwei mo 'rail karos. Irail karos ari malamalaua kila, kapinga Kot inda: Se saikenta man kilang meakot et! ¹³ I ari pil kotila liman sed o. Irail karos ap pokon dong i, i ari kotin kawewe ong irail. ¹⁴ A lao kotin daulul wasa o, ap masani Lewi, nain Alpäus, a momod ni wasan nopwei, ap masani ong i: Idauen ia do! I ari uda idauenla i. ¹⁵ Kadekadeo a lao kaipokedi konot nan im a, saunopwei o me dipan akan me toto iang Iesus o sapwilim a tounpadak kan konokonot; pwe irail me toto, me idauen i. ¹⁶ Ari, ni en saunkawewe o Parisär akan ar kilang a kotin iang me dipan o saunopwei kan konokonot, irail ap indai ong sapwilim a tounpadak kan: Da me a iangki saunopwei o me dipan akan konot o kaker eki? ¹⁷ Ni en Iesus angiada, ap kotin masangi ong irail: Me

kelail akan sota mau ong saunwini pwe me somau ta. I sota kodon ekeredo me pung kan, a me dipan akan. ¹⁸ En Ioanes a tounpadak kan o Parisär akan kin kaisesol. Irail ari kodo potoan ong i: Da me en Ioanes a tounpadak kan kin kaisesol, o en Parisär ar tounpadak kan, a sapwilim omui tounpadak kan sota kin kaisesol? ¹⁹ Iesus ap kotin masani ong irail: Da, toun kamadip en kapapaud pan kak kaisesol ni en ol kamod a iang irail? Ni en ol kamod a iang irail, re sota pan kak kaisesol. ²⁰ A ansau kokodo, me ol kamod pan wisike sang irail, iei ran o, me re pan kaisesol. ²¹ Sota amen me pan deik ong likau kap ni likau maring, pwe likau kap pan dei sang likau maring, por o ap pan laudela. ²² Pil sota amen me kin deuke kida ed maring wain kap, pwe wain o de ter pasang ed o, wain o ari wudokila, ed o ola. A wain kap mau ong nan ed kap. ²³ Kadekadeo a kotin weid nan mat en korn ni ran en sapat. Sapwilim a tounpadak kan ap dondolung koweï wan korn. ²⁴ Parisär oko ap indai ong i: Kilang, da me irail wia ni sapat me sota pung, en wiaui? ²⁵ A kotin masani ong irail: Komail sota wadoker, me Dawid wiadar, ni a men kaulap, o a men manga, i o me iang i? ²⁶ Duen a pedelong ong nan tanpas en Kot ni muein Apiatar samero lapalap, o kangala prot mairong o nek ong irail, me iang i, me sota pung aramas en tungole, samero kan eta? ²⁷ A ap kotin masani ong irail: Sapat me wiaui ong aramas a kaidik aramas ong sapat. ²⁸ I me Nain aramas pil udan kaun en sapat.

3

¹KADEKADEO a pil kotin pur ong nan sinakoke.

Ari, aramas amen mia, me pa a motor. ² Irail ari masamasaneke, ma a pan kakelada i ni ran en sapat, pwe irail en karaun i. ³ I ari kotin masani ong aramas o, me pa a motor: Uda kodo met! ⁴ A ap kotin masani ong irail: Me pung, wia mau ni ran en sapat de wia sued? Kamaur de kamela? Ir ari nenenla. ⁵ I ari angiang aupwili sili po 'rail, kupurokila ar kapitakai, ap kotin masani ong aramas o: Kapawei pa om! I ari kapawei. Pa a ap kelailada. ⁶ Parisär oko ap madangalang reniang en Erodes. Re ap kapakaparok duen ar pan kamatala i. ⁷ A Iesus kotin kapitawei sang peini o sapwilim a tounpadak kan, koti wong liman sed. Pokon kalaimun ap idauen i sang Kaliläa, o Iudäa. ⁸ O sang Ierusalem, o sang Idumäa, o sang palilan Iordan, o toun liman Tirus o Sidon, pokon kalaimun, re rongada duen a kotin wiada manaman kaulap, re ap pokon dong re a. ⁹ A kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan, kisin sop kis en kaonop ong i, pweki pokon o, pwe re de koi dong i. ¹⁰ Pwe a kotin kakelada me toto, irail ari pakoideda, pwe me somau ko me sair i. ¹¹ O ni en ngen saut akan ngar i, re pupedi mo i, weriwer, indada: Sapwilim en Kot komui! ¹² I ari kotin kalik irail edi, ren der kaireki i. ¹³ I ari kotidala nan nana o, ap molipei dong i, me a kotin kupura, re ap poto dong re a. ¹⁴ I ari kotin kileledi ekriamen, pwe re en ieiang i, pwen poroporone ir sili padapadak. ¹⁵ O manamanla kakelada me somau kan o kakaus tewil akan; ¹⁶ Simon a kotiki ong ad a Petrus. ¹⁷ O Iakopus nain Iepedäus, o Ioanes ri en Iakopus, a kotiki ong ad ara Poanerkes. Iet

wewe: Nain nansapwe. ¹⁸ O Andreas, o Pilipus, o Partolomäus, o Matäus, o Tomas, o Iakopus, nain Alpäus, o Tadäus, o Simon men Kana, ¹⁹ O Iudas Iskariot, me pangala i. ²⁰ Irail ari ko dong nan im eu. Pil pokon eu pokon pena. Irail ari sola kak manga. ²¹ Ni kompokepa ko rongada, re kodo, pwen wala sang i; pwe re inda, me a iakala. ²² A saunkawewe ko, me kodido sang Ierusalem inda: A katia Peelsepup o saumas en tewil akan; iei me a kakauseki tewil akan. ²³ I ari molipe ir do, masani ong irail ni karaseras akan: Ia pan duen Satan a kausawei Satan? ²⁴ O ma toun wei eu u pena nan pung ar, wei o sota pan kak pwaida. ²⁵ O ma penainai eu u pena nan pung ar, penainai o sota pan kak pwaida. ²⁶ O ma Satan u ong pein i, a sota pan kak pwaida, a pan imwisokela. ²⁷ Sota amen me pan kak ko ong nan im en kelail amen kulia a kapwa, ma a so saliedi mas me kelail o. A ap pan kak kawela im a. ²⁸ Melel I indai ong komail: Dip akan karos pan lapwa sang nain aramas akan, o laue, me re lalaueki. ²⁹ A meamen lalaue Ngen sarai sota pan lapwada, a a pan puk ong kamekam soutuk. ³⁰ Pweki ar inda: A katia ngen saut. ³¹ Ari in a, o ri a ol akan ap kodo, mi liki o iloke dong. ³² A pokon me momod impa o ap potoan ong i: Re mangi, in ar o ri ar ol akan mimi liki kainoma komui. ³³ A ap kotin sapeng irail masani: Is in ai de ri ai kan? ³⁴ A ap kotin aupwil sili po 'rail, me mod impa ko, masani: Kilang, in ai o ri ai ol akan! ³⁵ Pwe meamen wiawia kupur en Kot, iei me ri ai ol o ri ai li o in ai.

4

¹KADEKADEO a pil kotin tapiada kawewe li-man sed o. Pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A ap kotidang pon sop pot kotikot pon sed o. Apokon o mi nan sap pon oror. ²A kotin kawewe ong irail me toto ni i karaseras akan, masani ong irail ni a padak: ³Rong! Kilang, saunkamor o kolan kamorok. ⁴Ni a kamokamorok akai ap moridi ong pon kailan al, manpir ap pirido nam ir ala. ⁵A akai moredi ong wasa takain, wasa pwel petepet; irail ari madang wosada, pweki sota pwel lole. ⁶Ni en katipin dakarada, re ap mongela o mela pweki sota kalau ar. ⁷A akai moredi nan tuka teketek; o tuka teketek wosada, kasokiala, re ap sota wa. ⁸A akai moredi nan pwel mau o pwaida wa; akai pan me sileisok; a akai me woneisok, a akai me epuki. ⁹A kotin masani: Me salong a mia men rong, i en rong! ¹⁰A lao kotin kalapukela, men imp a iangaki ekriamen ap kalelapok re a duen karaseras pukat. ¹¹A ap kotin masani ong irail: A muei ong komail, en asa duen me rir en wein Kot. A men liki re pan asa mekaros sang ni karaseras akan. ¹²Pwe re kilang, ari sota kilang, o rongerong, ap sota dedeki; pwe re de pan wukila o dip ar lapwa sang irail. ¹³A ap kotin masani ong irail: Komail sota dedeki karaseras pot et? A iaduen, omail pan asa karaseras tei ko? ¹⁴Saunkamor me kamorok sili masan. ¹⁵A mepukat me mi pon kailan al, wasa masan moredi ong, a re lao rongadar, Satan ap madangado, ki sang masan, me kamoremoredi ong nan mongiong arail. ¹⁶O mepukat me moredi ong wasan takain, re lao rongadar masan o ap madang peren kida ale. ¹⁷A sota kalaua re 'rail ap

dadaur eta ekis, lao songesong o kamekam wiaui pweki masan o, re ap madang makar kida. ¹⁸ A mepukat me moredi ong nan tuka teketek, me rongada masan. ¹⁹ A anan en pai en sappa o in-ong kapwa, o norok en okotme pwaida, kasokela masan, ap sota wa. ²⁰ A mepukat irail, me moredi ong nan pwel mau, me rongada masan o, ale o wa, akai pan me sileisok, a akai me woneisok, a akai me epuki. ²¹ A kotin masani ong irail: Kandel pan wisikedo, pwen ko ong pan kasak de pan men wendi? A sote koda wong nin deun kandel? ²² Pwe sota me rir kot, me so pan sansalada, pil sota me okiok kot, me so pan lok sili. ²³ Meamen me salong a mia men rong, i en rong! ²⁴ A ap kotin masani ong irail: Komail kalaka, me komail rong! Pwe men song, me komail songki iduen a pil pan song, ong komail. O omail tungol pan laud. ²⁵ Pwe me a mia, ekis pan ko ong; a me sota a mia, me ekis mi re a, pan katia sang. ²⁶ A kotin masani: Iet duen wein Kot, ras ong aramas amen, me kamoredi ong nan pwel war en tuka. ²⁷ Ap mairela, pirida, pong ran; a war o wosada ap kakairida a ap sota asa due. ²⁸ Pwe pwel kin pein kawosada tuka. Mas katoka, mur mpok, mur war en korn nan mpok ap pwarada. ²⁹ A ni wa ma, a ap madang ki ong men lepukedi, pwe rak mier. ³⁰ A pil kotin masani: Da me kitail en karasai ong wein Kot? De da me kitail en kasonong ong? ³¹ A rasong wan tuka, me pan kamoremoredi ong nan pwel, me tikitik sang war karos, me mi nan sap. ³² A lao kamoredi, ap wosada laude sang dip karos, ap kasang pasang laud; manpir en pan lang ap kin wendi pan mot a.

³³ I song en karaseras akan toto a kotiki ong irail ni a kawewe ong irail masan o duen ar weweki. ³⁴ Sota a masan, ma so karaseras. Ni arail kelepala, a ap kotin kadede ong sapwilim a tounpadak kan meakan. ³⁵ Ni ran ota, lao sautik penaer, a kotin masani ong irail: Kitail daulul wong palio! ³⁶ Ari, ni ar kadar pasang pokon o, re kamasalada nin sop o. Pil akai kisin sop mi re a. ³⁷ Melimel ap koda, iluk ap pungedi ong nan sop o kadirela. ³⁸ A a kotikot nan murin sop o, saisaimok pon ulunga. Irail ap kaopada potoan ong i: Saunpadak, kom sota kupurai kit, pweki at pan mela? ³⁹ I ari kotin kipada, angiangida melimel, o kotin masani ong sed o: Moledi! Ang ap dukedi o molela kaualap. ⁴⁰ A ap kotin masani ong irail: Da me komail masapwekeki? Iadue, sota omail poson? ⁴¹ Irail masapwekada kaualap, ap indada nan pung arail: Iaduen ol men et, me ang o sed peiki ong?

5

¹ IRAIL ari kotela sed o koti dong nan wein Katara; ² A lao kotidi sang nin sop, aramas me ngen saut ti poa, madang ap tang dong i sang nin sousou kan. ³ Pwe a kin kaukauson nin sousou kan, sota amen, me kak saliedi i, sal mata sota pil kak. ⁴ Pwe pan toto a salikidi sal en nä o sal mata, ari a kin kamueit pasang sal mata o sal en nä; sota amen me kak kamandala i. ⁵ Ansau karos, pong o ran, a kin mimi nan sousou kan o nana, weriwer o pein lokeki i takai. ⁶ A ni a kilang Iesus wasa doo, a ap tangalang dairukedi. ⁷ Weriwer laudeda indada: Menda re omui ngai Iesus, Sapwilim en Kot lapalap? I kaukilang komui Kot, komui ender

kawairok ia! ⁸ Pwe a kotin masani ong i: Koti sang aramas en, ngen saut koe! ⁹ I ari kotin kainoma re a: Is ad om? A ap sapeng potoan ong i: Iet ad ai lekion, pwe kit me toto. ¹⁰ A ap poeki, ender kotin kaus ir ala nin sap o. ¹¹ Ari, pwın pwik kalaimun eu mimi impan nana o, mangamanga sili. ¹² Irail ap poekipoeki potoan ong: Re kotin kadar kit ala, pwe sen til ong nan pwik oko. ¹³ Iesus ari kotin mueid ong. Ngen saut akan ap koiei sang, ko ong nan pwik oko. Pwik oko ap tangedi wei ni aul ong nan sed ap mopila nan sed. Irail impan riakid. ¹⁴ Silepa kan ap tangdauı, kaireki sili nan kanim o nan sap; re ap koieila pwen kilang duen me wiaui; ¹⁵ Irail ari poto dong ren Iesus, kilang, me tanwar en tewil o a momod, o likauer, o lolekgonglar; iei i me lekion mier re a. Re ap masapwekada, ¹⁶ Irail me kilanger ap indai ong irail duen me wiaui ong me tanwar en tewil o, o duen pwik akan. ¹⁷ Re ap poekipoeki, a en kotiwei sang sap arail. ¹⁸ Ni a koti dong nin sop o, me tanwar en tewil o poeki re a en iang i. ¹⁹ A i sota mueid ong i, ap masani ong i: Ko ong ni im om ren sau om, kaire kin ir duen manaman lapalap, me Kaun o wiai ong uk er o puke uk alar. ²⁰ I ari kola, kaloki sili nan Dekapolis duen manaman lapalap, me Iesus kotin wiai ong i; irail karos ap puriamui kila. ²¹ Iesus lao pil kotela sed o ong palio, pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A kotikot pon oror. ²² Ari, saumas en sinakoke amen, me ad a Iairus kotido. Ni a tu ong i, ap dairukedi sang. ²³ Poekipoeki kaulap, potoan ong: Nai kisin seripein kis koren iong mela; i poeki, komui en kotido en pwil lim

omui poa, pwen kelailada, ap pan maurela. ²⁴ I ap kotin iangala, aramas toto ap idauenla, koi dong pena. ²⁵ Li amen, me nta pwilipwil par ngaulriau. ²⁶ O lokolokki me toto ren saunwini toto o kida a kapwa karos, ap sota katepe, pwe a toorela eta. ²⁷ Ni a rongada duen Iesus, a ap dilongedo muri nan pokon o, o sair sapwilim a likau. ²⁸ Pwe a inda: Ma i sair sapwilim a likau eta, i pan kelailada. ²⁹ Ari, pwilipwil en nta madang matata. I ari pamada nan war a, me a kelada sanger somau o. ³⁰ Iesus ap madang kotin kaanda, me roson kis ko sanger. A ap saupe dong pokon o masani: Is me sair ai likau? ³¹ A sapwilim a tounpadak kan potoan ong: Komui masani, pokon et koi dong komui penaer; a komui masani: Is me sair ia? ³² I ari kotin aupwil sili, pwe a men masani, me wia me o. ³³ Li o ari masapwekada, rerer, asaer me wiaui ong i ap potodo, dairukedi mo a, potoan ong duen melel en me wiaui o. ³⁴ A ap kotin masani ong i: Nai om poson me kakelail uk adar. Ukowei popol, o kelada sang om somau! ³⁵ Ni a kotin mamasan, irail kodo sang ren saumas en sinakoke indada: Noum serepein o melar. Menda kom kangiri saunpadak en? ³⁶ Ni en Iesus a angi kair o, ap masani ong saumas en sinakoke o: Kom der masak poson eta! ³⁷ A ap sota kotin mueid ong meamen en idauenla i, Petrus eta, o Iakopus o Ioanes ri en Iakopus. ³⁸ Irail koti dong ni im en saumas en sinakoke o, ap masani arail moromorong o mamaiei kaulap. ³⁹ A ni a kotilong, a masani ong irail: Da me komail moromorongki o mamaukeki? Seri en sota melar, a mamair eta. ⁴⁰ Re ap kakaurureki i. I ari kotikiiei sang irail

karos, ap kotin ukada sam o in en seri o me iang i ko; a ap pedelong ong wasa, me seri o wonon ia; ⁴¹ I ari kotin ale pa en seri o masani ong i: Talita kumi! Iet wewe: Seripein i indai ong uk, paurida! ⁴² Seripein ap madang paurida, alu; pwe a saunpar eisokriau; irail ap malamalaua kila kaualap. ⁴³ I ari kotin kalik irail edi, pwe meamen de asada, ap masani, kisin manga en ko ong.

6

¹ A AP kotila sang wasa o, ap koti dong ni udan sap we, o sapwilim a tounpadak kan idauenla i. ² Lao lel ran en sapat a kotin tapiada kawewe nan sinako; me toto, me rong puriamui kila, inda: Ia me lap en ale mepukat? O lolekong da eu, me mi re a, me a kak wiaki manaman pukat? ³ Kaidin i kapenta o, nain Maria, o ri en Iakopus, o Ioses, o Iudas, o Simon? A kaidin ri a li akan kin mi re atail? Re ap makar kida i. ⁴ Iesus ap kotin masani ong irail: Sota wasa, me saukop sota wau ia; nan sap we ta o ren sau i ko o toun im a. ⁵ A ap sota kak wia manaman eu wasa o, me somau kai ta, me a kotin pwil po ar lim a ko o kakelail ir ada. ⁶ I ari pone kida ar soposon, ap kotin paang sili kanim akan, kaukawewe. ⁷ A ap kotin molipe dong re a ekriamen oko, o kotin kadar ir pasang riamen me eu o kotiki ong irail manaman, en poedi ngen saut akan. ⁸ Ap masani ong irail, re depa wa meakot ni ar koko sili, sokon eta pot; iermen ed, de prot, pil sota moni nan ed. ⁹ A re ko ong eta nan sut, o der mi nan sakit riau. ¹⁰ A ap kotin masani ong irail: Wasa kis, me komail pedelong onger ni im eu, komail mimieta, komail

lao kowei sang wasa o. ¹¹ A wasa eu, me kang kasamo o rong komail, komail sipede sang pwel ni nä omail, ni omail ko sang, pwen kadede ong irail. ¹² Irail ap kola o padapadaki me ren kalula. ¹³ Re pil kause sang tewil toto o keie me somau toto, kakela ir ada. ¹⁴ Erodes nanmarki mangiada pwe mar a indandsili, a ap masani: Iei Ioanes saunpaptais o, me mauredar sang ren me melar akan; iei i me a wia manaman pukat. ¹⁵ Akai inda, me i Elias; a akai, me i saukop amen de amen me due saukop akan. ¹⁶ Ni en Erodes mangiada, a ap masani: Ioanes, me i lepuke sang mong a; ari, a mauredar. ¹⁷ Pwe pein Erodes me poron wong, saikidi Ioanes, o saliedi ong nan imateng pweki Erodiyas, en ri a ol Pilip a paud, pwe a id paude kida i. ¹⁸ Pwe Ioanes me kapung ong Erodes: Me sota pung omui atia sang en ri omui ol a paud! ¹⁹ Iei, me Erodiyas kailong kila i, ap men kamela i; ari, a sota kak. ²⁰ Pwe Erodes laan Ioanes, pwe a asa, me i ol pung o sarau amen, i ari tataakata i, ap peiki ong o mamangi pereneki. ²¹ Ari ran mau eu, ran en Erodes a ipwidi, a ap kotin kamadipa a saupedi ko, o a saumas oko, o na me lapalap en wein Kaliläa kan. ²² Ari, nain Erodiyas seripein ap kodo kakalek, kamakamait Erodes o me momod re a ko ni tepel. Nanmarki ap masani ong seripein o: Poeki re i meakot, me koe mauki; i pan ki ong uk. ²³ I ari kotin kaula: Meakot koe poeki re i, i pan ki ong uk, lao lel apali en ai wei. ²⁴ A ap pedoi wei indang in a: Da me i pan poeki? I ari inda: Monga en Ioanes saunpaptais o. ²⁵ I ari puredo, madang dong ren nanmarki o, poeki, inda: I men, komui

en madang kotikido monga en Ioanes saunpaptais nan eu dal en! ²⁶ Nanmarki ap topwaila kaulap, a pweki a kotin kaula o pweki ir, me iang i ni tepel ko a sota men kapapalawei. ²⁷ Nanmarki o ap madang poronela saunpei amen, masani, monga en wisikedo. ²⁸ A ap kola, lepuke sang monga nan imateng, ap wa kodo monga o nan dal eu ap ki ong seripein o; seripein o ap kiong in a. ²⁹ A tounpadak kan lao rongadar, re ap kodo ale kalep a, nekidala nan sousou o. ³⁰ Wanporon oko kapokon irail pena ren Iesus, potoan ong i meakaros, me re wia o me re kawewedar. ³¹ A ap kotin masani ong irail: Komail kelepe dong sap tan; kamol mas. Pwe me toto purepure ir; irail ari sota pisokki ong manga. ³² Re ap takeda sop kelep kolang sap tan. ³³ A me toto kilang ar masalwei; me toto asa irail. Ir ari sapal sang kanim karos audi mo a ap pokon pena re a. ³⁴ A Iesus lao keredi sang nan sop o, ap masani aramas toto, ap kupura ir ala; pwe likamata irail sip, me sota sile parail. A ap kotin tapiada kawewe ong irail me toto. ³⁵ Wasa lao sautik penaer, sapwilim a tounpadak kan ap poto dong re a, potoan ong: Sap tan eu met, ap wasa sautiker; ³⁶ Re kotin kadar ir pasang; pwe re en paangewei sap koren kan o kisin kanim akan o pein netiada kan ar prot, pwe sota man ar tungole meakot. ³⁷ A ap kotin sapeng masani ong irail: Komail katungole ir! Re ap potoan ong i: Se en kola en netiada prot me denar riepuki, ap ki ong irail ren tungole? ³⁸ A ap kotin masani ong irail: Lupon en prot depa mi re omail? Kowei kalelapok! Re lao kalelepok, rap potoan: Me limau o mam riamen.

³⁹ A masani ong irail, re en wia pwini ir pasang, kamodang ir di ong nan rä. ⁴⁰ Re ap mondi ni pwin akai; wad epuki o limek ni pwin ko. ⁴¹ A ap kotikidar lopon en prot limau o mam riamen masandang nanlang laolaoki pwilitiki pasang o ari, kotiki ong sapwilim a tounpadak kan, pwe re en nek ong irail. O mam riamen oko pil nene ong irail karos. ⁴² Irail karos ari mangaer o medier. ⁴³ Rap deuk pena kopou eisokriau maremor en kamadip o luan mam oko. ⁴⁴ Irail me tungoler prot oko me ol limekid. ⁴⁵ I ari kotin madang pain sapwilim a tounpadak kan, irail en ko ong nin sop o, tiong wong Petsaida palio, pwe a pan kotin kadar pasang pokon o. ⁴⁶ A lao kotin kadar ir pasang, a ap kotidalang nan nana eu, pwen laolao. ⁴⁷ A lao sautik penaer, sop o mi nan ailep en sed. A a kotin kalakalapuk nan sap. ⁴⁸ I ari masani arail wiawia roro, pwe me ang matong irail. A nin soran a koti dong irail, weid pon sed, a pan dauli ir wei. ⁴⁹ Ari, ni arail kilang a kotin weweid pon sed, re kiki ong, me ani amen. Re ap weriwer. ⁵⁰ Pwe irail karos kilang i, ap masapwekada i ari madang masani ong irail, masani: Komain perenda! Ngai met! Der masak! ⁵¹ I ari keredang pon sop o, ap moledi. Re ap puriamui kila kaualap o ponepone kida. ⁵² Pwe re sota lamelame prot oko; pwe mongiong arail kakaluakalar. ⁵³ Irail lao kotido, re ap inen dong wein Kenesaret, ap kai ong liman sap o. ⁵⁴ Irail lao keredi sang nan sop o, re ap madang asada i. ⁵⁵ Re ap tang pasang wasa karos tapiada wa dong i me somau pon ro 'rail wasa re rong, me a kot ia. ⁵⁶ O wasa, me a kot ia, kisin

kanim laud akan de sap, re kin pwilikidi nani al akan me somau kan, ap poekipoeki, pwe re en sair kailan sapwilim a likau ta. Ari, me doke ko karos ap kelailada.

7

¹ PARISÄR akan o saunkawewe kai ap pokon dong re a, me kodo sang Ierusalem. ² Ni ar kilang sapwilim a tounpadak kai kang proteki pa samin, so omiom, ³ Pwe Parisär o Sus akan sota kin manga, ma re so omiom mas; pwe re wiawia padok en men kaua ko. ⁴ O ni ar kin puredo sang wasan net, re sota kin manga, ma re so omiom mas o tiak toto, me re aledi, re kin wiawia: Widen dal tikitik, dal laud, dal pras, o men momod. ⁵ Parisär o saunkawewe ko ap kalelapok re a: Da me sapwilim omui tounpadak kan sota wiaki padok en men kaua kan? A re mangata prot so omiom? ⁶ A kotin sapeng masani ong irail: Melel eta en Iesaias a kopadar, me komail malaun akan, iduen a intingidi: Aramas pukat kin kaka kin ia au arail a mongiong arail me doo sang ia. ⁷ Ari, me mal ar kaudok ia, pwe kusoned en aramas eta, me re kin kaukawewe. ⁸ Pwe komail kin kasela kusoned en Kot, ap id wiawia padok en aramas; iet widen dal laud o tikitik ape; o pil akai, me komail kin wiawia. ⁹ A ap kotin masani ong ir, melel me komail kasela kusoned en Kot, pwe komail en apwaliela pein omail padok. ¹⁰ Pwe Moses masani: Kakaki sam om o in om; o meamen me lalaue sam a de in a en kamela! ¹¹ A komail kin inda, ma aramas amen indai ong sam de in a: Korpan (iet wewe: Mairong eu), me koe men aneki sang ia, komail

inda, me sota dip a. ¹² Komail ari sola mueid ong i, en wiiai ong sam a de in a meakot. ¹³ Ap kawe kila masan en Kot omail padok, me komail pein wiada. O pil me toto me due met, me komail kin wiawia. ¹⁴ Ni a kotin molipe pena pokon o re a, a kotin masani ong irail: Komail karos rong ia o weweki! ¹⁵ Sota meakot men likin aramas, me pan ko ong lole, kasaminela i. A meakan, me koda sang lole, iei eta, me kin kasaminela aramas. ¹⁶ Meamen me salong a mia men rong, i en rong! ¹⁷ Ni a kotilong ong nan im eu sang ren aramas oko, sapwilim a tounpadak kan ap kalelapok re a duen karaseras o. ¹⁸ A ap kotin masani ong irail: Da, komail me pil so lolekong? Komail sota dedeki, me meakot men likin aramas kin ko ong lole, sota kak kasaminela? ¹⁹ Pwe a sota ko ong nan mongiong; pwe nan kaped eta, ap pidok wei sang, koko sang meakaros? ²⁰ A ap kotin masani: Meakan me koda sang lol en aramas, iei me kin kasaminela aramas. ²¹ Pwe sang lol en aramas, sang nan mongiong, lamelam sued kin tapida sang ia: Kamal, nenek, kamela aramas. ²² Pirap, norok, sarsued, widing, sengo, poosued, lalaue, lemai, soukoti. ²³ Mesued pukat karos tapida sang lole, ap kasaminela aramas. ²⁴ I ari kotila sang wasa o, kotilang wein Tirus o Sidon, a lao kotilong ong nan im eu, ap sota men, aramas en asa i. Ari, a sota kak rirala. ²⁵ Pwe li amen, me na seripein ngen saut ti poa, madang rongada i, ap kodo dairukedi ong ni aluwilu a. ²⁶ Li en Krik amen, kisan sap en Siro-Penisia, potoan ong, poekipoeki re a, en kausa sang na seripein tewil o. ²⁷ Iesus ap kotin masani ong i: Seri ko pan med

mas. Pwe a sota mau, ale en seri ar tungol prot, ap kasedi ong ren kiti. ²⁸ A ap sapeng potoan ong i: Melel Maing! Ari, kiti kin tungole maremor en seri ar tungol prot pan tepel. ²⁹ A ap kotin masani ong i: Pweki om lokaia en, koweil! Tewil o ko sanger ren noum serepein o! ³⁰ Ari, a kolang im a, a ap diarada, me tewil o ko sanger, o na seripein wonon nan deu a. ³¹ A lao pil kotin purela sang wein Tirus o Sidon ap koti dong ni le en Kaliläa, weidedo nan wein Dekapolis. ³² Re ap wa dong i salongepon amen, me lotong; irail ari poeki re a, en kotin pwil poa lim a. ³³ I ari kotin ukala sang i ni pokon o, ap kilong ong sondin lim a nan salong a o likidi sair lo a. ³⁴ A ap masandang nanlang, asmamarada, masani ong i: Epata! (iet wewe: Wasok pasang). ³⁵ Salong a ap madang wasok pasang o sal en lo a lapwada. A ap lokaia mau. ³⁶ I ari kalik irail edi re depa indai ong meamen. A kainapwi irail; ari, re ap kalaudela ar kaloki sili. ³⁷ Re puriamui kila kausalap, inda: Me mau, me a wia dar kan! Pwe a kakarongada me salongepon, ap kalokaiada, me lotong.

8

¹ NI ran oko pil pokon kalaimunia mia, ap sota me re tungole; a ap kotin molipedo sapwilim a tounpadak kan, masani ong irail: ² I pokela pokon et, pwe re ieiang ia ran silu, ap sota ar tungol. ³ O ma I kadar ir wong ni im ar dupok, re pan lipongmas nani al, pwe akai ir kodo sang wasa doo. ⁴ A sapwilim a tounpadak kan ap sapeng potoan ong i: Ia wasa, me amen pan kak ki sang ia prot, men kamedela pokon et nan sap tan et? ⁵ A

ap kotin kainoma re irail: Prot depa mi re omail? Re ap sapeng potoan ong: Me isu. ⁶ I ari kotin masani ong pokon o, en mondi ong nan pwel, ap kotikida lopon en prot isu, laolaoki, pilitiki pasang o ari, ap kotiki ong sapwilim a tounpadak kan, pwe ren nek. Irail ari nek ong pokon o. ⁷ Kisin mam kai pil mia, i ari laolaoki o masani, ren pil neki ong irail. ⁸ Irail ari manga o medier. Irail ap deuk pena kopou en maremor isu luan kamadip, ⁹ Me mangaer me koren iong pakid. A ap kotin kadar ir pasang. ¹⁰ Io sapwilim a tounpadak kan ap madang kotidang pon sop pot, kotelang nan wein Dalmanuta. ¹¹ Parisär akai ap kodo, tapiada akamai ong i, men kilang re a kilel sang nanlang, pwe re kasongesong i. ¹² A ap kotin kaangangala nan ngen i, masani: Menda di wet ngongki kilel eu? Melel I indai ong komail: Sota kilel eu pan ko ong di wet. ¹³ I ari kotila sang irail, pil pur ong nin sop o, kotilang palio. ¹⁴ Irail ap monokela prot oko, men kapinwar arail, lopon prot ta ieu mimi re rail nin sop o. ¹⁵ I ari kapung ong irail masani: Kalaka en Parisär ko ar kalap o en Erodes a kalap. ¹⁶ Irail ap lamelame nan pung arail: Sota atail prot oko. ¹⁷ Ni en Iesus a kotin mangiada, a masani ong irail: Da me komail toutouki a sota kan omail prot? Komail saikenta dedekila o weweki? Mongiong omail kapikapitakaita? ¹⁸ Mas omail mia, ap sota kilang; salong omail mia, ap sota rong. O komail sota tamataman, ¹⁹ Ni ai pilingong me limekid lopon en prot limau o, kopou en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan ong i: Me eisokriau. ²⁰ O isu nan pung en me pakid, kopou

en maremor depa, me komail deukada? Re ap potoan: Me isu. ²¹ A ap kotin kainoma re 'rail: A da me komail sota dedeki? ²² A ap koti dong Petsaida. Re ap wa dong i maskun amen, poekipoeki en sair i. ²³ A ap kotin ale pa en me maskun o kaluala sang ni kisin kanim o; A ap likidi ong ni mas a o pwil poa lim a ko ap kainoma re a, ma a kilangada wasa de so? ²⁴ I ari sarada potoan: I kilang aramas akan likamada tuka kai, me alialu sili. ²⁵ A pil pwil pon mas a lim a ko, ap kasaradakeda. I ari kelailada ap kilangada mau. ²⁶ A ap kotin kadaralang nin im a masani: Koe depa pur wong ni kisin kanim o, o pil depa indai ong meamen nin kanim o! ²⁷ Iesus i sapwilim a tounpadak kan ap kotieila nan kanim en Säsarea Pilipi ko. Ari, ni a kotikot kowei, ap kotin kainoma ren sapwilim a tounpadak kan masani ong irail: Is me aramas inda me ngai? ²⁸ Irail sapeng i potoan ong: Ioanes saunpaptais; a akai inda, me Elias; a akai, me amen sang ren saukop akan. ²⁹ A ap kotin kainoma re irail: A komail, is me komail kin inda me ngai? Petrus ap sapeng potoan ong i: Komui Kristus! ³⁰ I ari kotin kalik irail edi, re depa indai ong meamen i. ³¹ A ap kotin tapiada kawewe kin irail, me Nain aramas en kalokolok toto o sokonekonla pan saumas akan, o samero lapalap akan, o saunkawewe kan, o pan kamela, ap pan maureda murin ran silu. ³² Masan wet a kotin masani sansal. Petrus ap ukada i tapiada kapung ong i. ³³ Iesus ap kotin saupeido aupwil sili pon sapwilim a tounpadak kan, kapung ong Petrus masani: Kola muri, Satan! Pwe om lamelam kaidin en Kot, a en aramas. ³⁴ A

kotin molipedo pokon o sapwilim a tounpadak kan, a masani ong irail: Meamen pan idauen ia, en tounmeteki pein i, ap wada a lopu, idauen ia. ³⁵ Pwe meamen kakananai maur i, pan pupe sang. A meamen kasela maur i pweki ngai o rongamau, pan dorela i. ³⁶ Pwe da me katepan aramas a aneki sappa u, ap kasela maur? ³⁷ O da me aramas pan wiliankida maur i? ³⁸ Pwe meamen namenok kin ia o ai padak kan nan pung en di en kamal o sued wed, i me Nain aramas pil pan ailaki, ni a pan kodo ni lingan en Sam a iang tounlang sarau kan.

9

¹ A AP kotin masani ong irail: Melel I indai ong komail: Akai me iang mi met, sota pan mela, lao kilang wein Kot a kokido manaman. ² Murin pong wonu pong Iesus ap kotin ukada Petrus o Iakopus o Ioanes kalua ir dalang pon nana ileile eu, ir kala-puk. I ari kotin wukila mo 'rail. ³ Sapwilim a likau ko lingalingala, puetepueteta sno. Sota saun-loplop nan sappa kak kapuetepuetetala dueta. ⁴ Elias i Moses ap pwara dong ir, ari, ira o Iesus ap mamasan pena. ⁵ Petrus ap sapeng potoan ong Iesus: Rapi, me mau ong kitail en kotikot met. Kitail en kauada kisin im silikis: Tanpas ar, o en Moses o en Elias. ⁶ Pwe a sasa, da me a pan inda, pwe re masapwekada. ⁷ Pali en dapok pali ap kadupwal irail edi; o ngil eu peidido sang nan dapok o: I met nai. Ol kompok! Komail rong i! ⁸ Ari, re saliokeda, solar amen me re kilang, Iesus ta, me kotikot re 'rail. ⁹ Ari, ni arail kotikot kotido sang nin nana o, a kotin kalik irail edi, re depa indai ong meamen, me re kilang ko, lao

Nain aramas mauredar sang ren me melar akan. ¹⁰ Re ap edie pena masan pot et nan pung ar, ap peipeidokki pena, da wewe en maureda sang ren me melar akan? ¹¹ Irail ap peidok re a potoan ong: Da me saunkawewe kan indaki, Elias pan pwarado mas? ¹² I ari kotin sapeng, masani ong irail: Melel Elias kodo mas, kamauuada meakan. O iaduen intingidi duen Nain aramas? Me pan kolokolok toto o sokonekon. ¹³ A I indai ong komail, Elias pwarer, o re wiai ong i, me re mauki duen a intingidi due. ¹⁴ A lao koti dong tounpadak kan, a masani pokon kalaimunia eu kapil ir pena o saunkawewe kan peipeidok re irail. ¹⁵ Ni ar kilangadar i, pokon o ap puriamuiki la tangado ranamau ong i. ¹⁶ A ap kotin kainoma re irail: Peidok da kai, me komail idedok re 'rail? ¹⁷ Amen toun pokon o sapeng i potoan ong: Saunpadak, i potoan dong komui nai putak o, me ngen lotong mi poa. ¹⁸ Ari, wasa karos me a kin tiada poa, a kin kapururada; a ap kin pudopud o katekatete ngi o tongetongela. I potoan ong sapwilim omui tounpadak kan, pwe re en kausa sang i, ari, re sota kak. ¹⁹ A ap kotin sapeng irail masani: Di wet meid sopoulos. Ia arain ai pan mimi re omail, ia arain ai pan kokoa komail? Wa dong ia i! ²⁰ Irail ap poto dong i. Ni a kotin masani i, ngen o ap madang kupururada i; a ap pupedi ong nan pwel, wia pudopud taputapur sili. ²¹ A ap kainoma ren sam a: Ia arain me kot et a lel? A ap potoan ong: Sang ni a seri. ²² Pan me toto a kin kasedi ong i nan iai o nan pil, pwen kamela i. Ari, ma re kotin kak ong, re kotin kupura kit ala sauasa kit! ²³ Iesus ap

kotin masani ong i: Ma koe me poson; mekaros me kak ren me poson. ²⁴ Madang sam en kisin seri ap weriwer, sangesang, potoan: Maing, i poson. Kom kotin katinaiada sang ai soposon. ²⁵ Ni en Iesus a kotin masani ar tangetang pena, a ap angiangiada ngen saut o kotin masani ong ngen lotong o salongepon: I indai ong uk, koieido sang lole! Koe depa pure wong i! ²⁶ A ap weriwer, kapururada kaualap, ap koiei sang. I ari likamata a melar. Akai ap inda, a melar. ²⁷ Iesus ap kotin ale pa a kauada, i ari uda. ²⁸ Ni a koti dong ni im o, sapwilim a tounpadak kan ap okiok peidok re a potoan ong: Da me se sota kak kauseki sang? ²⁹ A ap kotin masani ong irail: Song wet sota kin koki sang meakot kapakap o kaisesol eta. ³⁰ Re ap kotila sang wasa o, weidala nan Kaliläa. A sota men, meamen en asa. ³¹ Pwe a men kotin kawewe ong sapwilim a tounpadak kan ap masani ong irail: Nain aramas pan pangalang ni pa en aramas. Irail pan kamela i a murin a kamela a pan maureda murin ran kasilu. ³² A irail sota dedeki masan o; a re masak kalelapok re a. ³³ A ap koti dong Kapernaum; ni a kotikot nan im o a ap kotin kainoma re 'rail: Da me komail akakamaiki nani al o? ³⁴ Irail ari nenenla, pwe re akamaiki nani al o, is me pan laud re 'rail. ³⁵ I ari kotidi, molipedo ekriamen oko, ap masani ong irail: Meamen men moa, a en mi muri o papa ong karos. ³⁶ I ari kotin ale kisin seri amen, kotikidi ong nan pung arail: A lau palodi i ap masani ong irail. ³⁷ Meamen me apwali amen sang ren kisin seri pukat ni ad ai, a pil apwali ia. A me apwali ia, kaidik ngai, me a apwali, a me kadar ia do. ³⁸ Ioanes ap sapeng

i, potoang ong: Saunpadak, se kilang amen, me kakaus tewil akan ni mar omui, a ap sota kin iang kit. Kit ari inapwiedi, pweki a kaidin kis at. ³⁹ Iesus ap kotin masani: Der inapwiedi! Pwe meamen me wia manaman ni ad ai, sota pan kak en lalaue ia. ⁴⁰ Pwe meamen sota u ong kitail, i kisan atail pali. ⁴¹ Pwe meamen, me pan ki ong komail dal en pil eu ni ad ai, pweki omail kisan Kristus, melei I indai ong komail, kating i sota pan salonga sang. ⁴² O meamen, me kamakar amen ir me tikitik, me poson ia, a mau ong takai en ir plaua eu en paudoki ong ni tapin wor a; a ap lokidokila nan madau. ⁴³ Ma apali en pa om kamakar uk, lepuke sang! A mau ong uk, ko ong maur, ni om dangidang sang om pa pokon mia, ap ko ong nan pweleko, nan kisiniai sokun. ⁴⁴ Wasa ar muas sota kin mela o kisiniei sota kin kunla. ⁴⁵ O ma apali en nä om kamakar uk, lepuka sang! A mau ong uk, ko ong maur ni om sikilikil sang om pat en nä pokon mia, ap lokidokila nan pweleko, nan kisiniai sokun. ⁴⁶ Wasa ar muas sota kin mela o kisiniai sota kin kunla. ⁴⁷ Ma apali mas om kamakar uk, kapida sang! Me mau ong uk, mas pali pedelong ong nan wein Kot sang mas unsok lokidokila nan kisiniai en pweleko. ⁴⁸ Wasa ar muas sota kin mela, o kisiniai sota kin kunla. ⁴⁹ Pwe amen amen pan soleki kisiniai, dueta mairong karos kin soleki sol. ⁵⁰ Me mau sol. A ma sola nam en sol, nam a pan ko sang ia? Sol en mi re omail o komail popol pena!

10

¹ IESUS ap kotila sang wasa o, koti dong wein

Iudäa, palila sang Iordan. Aramas ap pil pokon dong re a. A ap pil pur ong padak kin ir, due me a kin wiawia. ² Parisär kai ap kodo peipeidok re a: Me pung, ol en muei sang a paud? Irail ari kasongesong i. ³ A ap kotin sapeng masani ong irail: Da me Moses masani ong komail? ⁴ Re ap sapeng: Moses muededa kisin likau en kamueit en wiawi, ap muei sang. ⁵ Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Pweki omail kapitakai, me a intingie kida kusoned wet. ⁶ A nin tapin sappa a wiauiata: Kot a kotin wia ira da ol o li. ⁷ I me aramas amen pan pededi sam a in a, pat ong eta a paud. ⁸ Ira ari pan uduk eta eu, ira soer riamen, a uduk eta eu. ⁹ Ari, meakot Kot kapad penaer, aramas der kamueit pasang! ¹⁰ Nan im o sapwilim a tounpadak kan pur ong kalelapok re a due. ¹¹ I ari kotin masani ong irail: Meamen, me muei sang a paud li, ap ale amen, a kamal i. ¹² O ma li amen muei sang a paud, ap ale amen, a kin kamal. ¹³ Re ap poto dong re a kisin seri kai, pwen kotin sair ir. Tounpadak kan ap kapoui irail me wado ko. ¹⁴ Ni en Iesus a kotin masani, a ap kotin sude kida, ap masani ong irail: Mueid ong kisin seri akan, en ko dong re i. Der kalik irail edi! Pwe iei song en, me udan wein Kot. ¹⁵ Melel I indai ong komail, meamen, me sota ale wein Kot rasong kisin seri men, a sota pan pedelong ong lole. ¹⁶ A kotin palo irail edi, pwil po 'rail lim a ko, kapai irail ada. ¹⁷ Ni a kotieilang nani al o, meamen ap tang dong i, kelepukeidi, kalelapok re a: Saunpadak mau, da me i en wia, pwe i en soki maur soutuk? ¹⁸ Iesus ap kotin masani ong i: Da me koe indaki,

me I mau? Sota meamen me mau, Kot eta. ¹⁹ Koe kin asa kusoned akan: Koe der kamal! Koe der kamela! Koe der pirap! Koe der kinakine mal! Koe der morsued! Wauneki sam om o in om! ²⁰ A ap sapeng potoan ong i: Saunpadak, mepukat i kin wiawiada sang ni ai tikitik kokodo. ²¹ Iesus ap kotin mamasani i o kupura, ap masani ong i: Me takis me lua, kowei, netikila meakaros, me koe aneki, ki ong me samama kan; om pai ap pan mi nanlang; ap kodo, ale om lopu idauen ia! ²² I ari patau kila masan pot et, kokola insensued, pwe a kapwa me toto. ²³ Iesus ap kotin aupwili sili, ap masani ong sapwilim a tounpadak kan: Meid apwal ong me kapwapwa, en pedelong ong nan wein Kot. ²⁴ Tounpadak kan ap puriamui kila a masan oko. Iesus ap pil kotin sapeng masani ong irail: Seri ko! Meid apwal ong irail, me keleki kapwa, en pedelong ong nan wein Kot. ²⁵ Me mangai ong kamel en tilong nan por en dikok, sang me kapwapwa en ko ong nan wein Kot. ²⁶ Irail ari waponda kausalap, indinda nan pung arail: A is me kak kamaurela? ²⁷ Iesus ap kotin mamasani wong irail masani: A so kak pan aramas, a kaidin pan Kot; pwe ren Kot meakaros me kak. ²⁸ Petrus ap tapiada potoan ong: Re masani, se likidmaliela meakaros, ap idedauen komui sili. ²⁹ Iesus ap kotin sapeng masani! Melel I indai ong komail: Sota meamen, me likidmaliela im, de ri a ol, de li akan, de sam, de in, de a paud, de seri ko, de sap pweki ngai o rongamau, ³⁰ Me so pan id aneki pan me epuki ansau wet im, o ri a ol, o li akan, o nono, o seriko, o sap, iangaki kamekam, o maur soutuk nan muei kokodo. ³¹ A me toto men moa, pan men

murla, o men mur pan moala. ³² Ni arail kotikot kodalang Ierusalem, Iesus me kotin tiong mo 'rail; a irail puriamui kila, idedauen wapon. A ap kotin ale ekriamen oko, ap kotin tapiada masani ong irail, me pan wiaui ong i ko: ³³ Kilang, kitail kodalang Ierusalem. Nain aramas pan pangalang samero lapalap o saunkawewe kan; re ap pan kadeikada, en kamela, ap id kilang ren me kisan men liki kan. ³⁴ Re ap pan kapikapit i, o woki, o kondipi, o kamela. A ap pan maureda murin ran silu. ³⁵ Iakopus i Ioanes nain Sepedäus akan potodo, potoan ong i: Saunpadak, se men, komui en kotin wiai ong kit meakot, me se mauki. ³⁶ A ap kotin masani ong ira: Da me koma mauki, I en wiai ong koma? ³⁷ Ira ap potoan ong i: Re kotin mueid ong kit, amen kit en mod pali maun omui, a amen pali maing nan omui lingan. ³⁸ A Iesus kotin masani ong ira: Koma sasa, me koma poekipoeki en. Koma pan kak nim dal, me I nim, de paptaiseki paptais me I paptaiseki? ³⁹ Ira ap potoan ong i: Se kak. Iesus ap kotin masani ong ira: Ei, koma pan nim dal me I nim, o paptaiseki paptais, me I paptaiseki. ⁴⁰ A mod pali maun i o pali maing i, I sota kak mueid ong; pwe ong irail eta, me a onop ong. ⁴¹ Ni en ek oko ar rongada, re ap suedekida Iakopus i Ioanes. ⁴² Iesus lao molipe ir do, ap kotin masani ong irail: Komail asa duen saupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi o ar saumas akan kin manaman ong ir. ⁴³ Ari, due met sota pan wiaui nan pung omail. A me men laud nan pung omail, a en omail papa. ⁴⁴ Meamen re omail, me men saumas, en ladu en karusia. ⁴⁵ Pwe pil Nain

aramas sota kotido, pwe en papa i, a pwen papa ong irail, kida maur i wiliandi me toto. ⁴⁶ Irail ap ko dong Ieriko. Ari, ni i o sapwilim a tounpadak kan o pokon kalaimun kotiiei sang Ieriko, Partimäus maskun, nain Timäus, momod liman al o, wia poekipoek. ⁴⁷ A ni a rongada, me iei Iesus en Nasaret, a ap weriwer indada: Iesus, sapwilim en Dawid, kupura ia! ⁴⁸ Me toto ap kidaue, pwen nenenla. Ari, a ap kalaudela a weriwer: Sapwilim en Dawid kupura ia! ⁴⁹ Iesus ari kotin udi, masani en peekek kodo. Ir ari ekeredo ol maskun o indai ong i: Insenemau, uda! A kotin molipe uk! ⁵⁰ I ari kasela a likau madang uda ap poto dong Iesus. ⁵¹ Iesus ap kotin sapeng masani ong i: Da me koe mauki, I en wiai ong uk? Me maskun o ap potoan ong: Rapuni, i men potoan kilang wasa. ⁵² Iesus ap kotin masani ong i: Ukewei! Om poson me kakelail uk ada. I ari madang kilangada wasa, ap idauen la Iesus.

11

¹ NI arail koren iong Ierusalem, kokolang Petpake o Petanien impan dol Oliwe, a ap kotin poronela sapwilim a tounpadak riamen. ² Masani ong ira: Koma ko ong nan kisin kanim en, me palilan komail. Ari, ni oma pedelong ong lole, koma pan madang diar esel pul amen a sansal, me aramas amen kaikenta dake. Lapwada i o kaluado met! ³ A ma meamen indai ong koma: Da me koma wiaki met? A koma sapeng: Kaun o men en upa. Ari, a pan madangada kadarado. ⁴ Ira ari kola, diar esel pul o, a sansal likin im o nan au en al riau; ira ap lapwada. ⁵ Akai ir u wasa

o indai ong ira: Da me koma lapwakida esel pul en? ⁶ Ira ari sapeng kin irail, me Iesus masani ong ira. Irail ari kadar ong ira. ⁷ Ira ari potoan dong esel pul o ren Iesus, pwilidi ong ar likau ko poa. I ari kaipokedi ong poa, ⁸ Me toto perokida sang ar likau nani al, akai paledi ran tuka, irepakidi nani al o. ⁹ Irail me tiong o me idauen ap ngisingis, inda: Osiana! Meid iasunai me kotikido ni mar en Kaun! ¹⁰ Meid pai wei kokodo, en sam atail Dawid! Osiana nanlang! ¹¹ A ap kotilong ong Ierusalem o im en kaudok. A lao kotin mamasani sili meakan, a ap kotilang Petanien pwe a wasa pongier, iangaki eikriamen. ¹² Pweidi songada, irail ap kotin puredo sang Petanien. A ap kotin men konotada. ¹³ A lao kotin masani tuka pik apot sang wasa doo, ta mia. A ap koti dong, ma a so pan diar meakot ia. Ni a lel dong, a ap kotin diarada ta eta, pwe saikenta ansau en pik. ¹⁴ I ap kotin sapeng masani ong i: Sota meamen pan kang sang uk wan tuka kokolata. A sapwilim a tounpadak kan rong. ¹⁵ Irail ap koti dong Ierusalem. Iesus lao kotilong ong nan im en kaudok, a ap kotin tapiada kase sang irail, me netinet nan im en kaudok, ap wukidedi en saun kawil moni ko ar tepel o en men netin muroi ko ar men momod. ¹⁶ Ap sola mueid ong meamen, en wala dal eu nan im en kaudok. ¹⁷ I ari kotin kawewe masani ong irail: A so intingidi, me im ai adaneki, im en kapakap ong toun sappa karos? A komail wia kila deun men pirap! ¹⁸ Samero laplap akan o saunkawewe kan rongada, ap lamelame duen ar pan kamela i, pwe re masak i, pwe aramas karos puriamuiki a padak. ¹⁹ Ni a sautik pena, a ap koti-

ieila sang kanim o. ²⁰ Ni mansang, ni arail kotikot kowei, re ap masaniada tuka pik o a mongedar sang nin tapi. ²¹ Petrus ap katamaneki potoan ong i: Rapi, re kotin masani tuka, me re kotin kariaala o a mongelar. ²² Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Komail poson Kot! ²³ Pwe melel, I indai ong komail, ma meamen pan indai ong nana wet: Mokidewei lokidokila nan madau! Ap sota peikasal nan mongiong i, a poson me meako, me a inda, pan pwaida, a pan wiaui ong, me a inda. ²⁴ Iei me I indaki ong komail: Meakaros, me komail inong iong ni omail kapakap, kamelele, me komail pan ale, a ap pan pwai dong komail. ²⁵ Ari, ni omail kapakap maki ong, ma kasuede kai mi re omail ong amen, pwe Sam omail, me kotikot nanlang, en pil makeki omail sapung kan. ²⁶ A ma komail sota mak, Sam omail, me kotikot nanlang, sota pil pan makeki ong komail omail sapung kan. ²⁷ Re ap pil pure dong Ierusalem. Ni a kotikot sili nan im en kaudok o, samero lapalap akan, o saunkawewe kan, o saumas akan ko dong re a. ²⁸ Ap potoan ong: Manaman en is, me komui wiawiaki mepukat? O is me kiwei manaman om, en wiawia mepukat? ²⁹ Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: I pan pil idok peidok eu re omail. Komail sapeng ia, I ap pan id indai ong komail, manaman en is, me I wiaki mepukat. ³⁰ En Ioanes a paptais, men nanlang de me ren aramas? Sapeng ia! ³¹ Irail ap lamelame nan pung arail inda: Ma kitail inda, men nanlang, a pan masani: Da me komail so kameleleki? ³² A ma kitail inda, me ren aramas irail masak pokon o, pwe irail karos lamelame, me Ioanes saukop melel amen.

³³ Re ap sapeng potoan ong Iesus: Se sasa. Iesus ap kotin masani ong irail: I sota pil pan indai ong komail, man en is me I wiaki mepukat.

12

¹ A AP kotin tapiada padaki irail ni karaseras akan: Aramas amen me padukedi mat en krep eu o kele pena, ap weirada deun wungit krep eu, o kauada im en silasil eu, ap mueidalang saumat akai, ap momaitelang nan wai. ² Kadekadeo ansaun rak, a ap kadaralang saumat oko ladu amen, pwen ale ren saumat oko kisan wan matuel o. ³ Re ap saikidi, kame o ari, kadarala kaip. ⁴ A ap pil kadaralang irail amen ladu, re ap kate, pwalang ong monga, ap kadarala i kasaroela. ⁵ A ap pil kadarala amen; re ap kamela; pil me toto re woki akai, a re kamela akai. ⁶ Ari, na ieros eu, me a pokepoke, i me a kadarala ikmuri, a masani: Re pan wauneki nai ol. ⁷ A saumat pukut inda pena nan pung arail: Seri en soso met; na, kitail en kamela! Ari, kitail ap pan id aneki soso o; ⁸ Re ap ale, kamela, kasewei sang nan mat en krep. ⁹ Ari, da me saumas en mat o pan wia? A pan kodo, kamela saumat oko; a ap pan mueid ong akai matuel o. ¹⁰ Komail sota wadoker kisin likau et: Takai, me sause kan kasapokelar ap id wialar takai en pukakaim? ¹¹ Mepukat wiauiier ren Kaun o, men kapuriamui patail. ¹² Irail ari sosong pwen saikidi i, a re masak aramas akan, pwe re asa, me a karaserase kin irail. Irail ari kokola sang re a. ¹³ Irail ap kadaralang re a Parisär o iang en Erodes akai, pwen kasapunge i sang ni a masan. ¹⁴ Ari, ni ar kodo, re potoan ong

i: Saunpadak, se asa, me komui me melel o sota insenoki meamen. Pwe komui sota lipilipil mas en aramas, a kom kaukawewe al en Kot ni me pung. Me pung, en nopweiki moni ong nanmarki de so? Se en kida, de se ender kida? ¹⁵ A a kotin mangi ar malaun masani ong irail: Menda komail songesong ia? Wa dong ia eu denar en, pwe I en kilang. ¹⁶ Irail ap wado. A ap kotin masani ong irail: Mom o inting en is met akan? Irail potoan ong i: En nanmarki. ¹⁷ Iesus ap kotin sapeng, masani ong irail: Ari, komail ki ong nanmarki me nain nanmarki, o ong Kot me sapwilim en Kot. Re ap puriamui kila i. ¹⁸ Sadusär akai ap ko dong re a, me kin inda me dene sota me pan maureda sang mela. Re ap peidok re a indada: ¹⁹ Saunpadak, Moses intinge dong kit er, ma ri en ol amen mela, kidi a paud, sota na seri ko, a ri a ol ap pan id ale a paud, pwen wiada kadaudok a ong ri a ol o. ²⁰ Ari pirien, ol isimen mia. Men mas re 'rail paude kida li amen ap melar, sota kadaudok a. ²¹ Men muri ap id ale, ap melar, pil sota kadaudok a. A kasilimen pil dueta. ²² A irail isimen oko paude kida i, sota kadaudok a. Ari, murin karos li o ari pil melar. ²³ Ran en iasada ni ar pan maureda, is me pan paudeki i re 'rail, pwe irail isimen oko paudekier i? ²⁴ Iesus ap kotin sapeng, masani ong irail: Omail sota lelapokki kisin likau kan o roson en Kot, kaidik iei me kareda omail sas kida? ²⁵ Pwe irail pan lao maureda sang ren me melar akan, re sola pan papaud de kapapaud. A re pan duela tounlang kan me mimi nanlang. ²⁶ Ari, duen me melar akan ar pan maureda, komail sota wadoker nan puk en Moses, duen Kot a kotin masani ong i

nan wel en tuka o: Ngai Kot en Apraain, o Kot en Isaak, o Kot en Iakop! ²⁷ Kaidin i Kot en me melar akan, pwe Kot en memaureta! Iei, me komail sas kida kaulap. ²⁸ Ari, amen ren saunkawewe kan ap potodo, me ronger duen ar kapakaparok pena, ap kasuiada, me a pasapeng me inen, ap idok re a: Ia mo en kusoned karos? ²⁹ Iesus ari masani ong i: Iet mo en kusoned akan: Rong Israel! Kaun patail Kot me Kaun me ta men. ³⁰ Ari, koe en poke ki ong Kaun, om Kot, mongiong om unsok, o ngen om unsok, o om lamelam unsok, o om kel unsok! Iei met me mo en kusoned akan. ³¹ A kariau me dueta. Iet et: Koe en pok ong men imp om due pein koe! Sota eu kusoned me lapasang mepukat. ³² Saunkawewe ap potoan ong i: Me mau Saunpadak! Melel me kom masani en! Pwe i me ta men, a sota pil amen, pwe i eta! ³³ O poke ki ong i mongiong unsok, o lamelam unsok, o ngen unsok, o kel unsok, o pok, ong men impa due pein i, mau sang mairong isis o mairong tei kan. ³⁴ Ni en Iesus a kotin masani a pasapeng a inen, a ap masani ong i: Kom sota doo sang wein Kot. Ari, ap solar, me men pil idok re a meakot. ³⁵ Iesus ap pil kotin sapeng masani ni a kotin kaukawewe nan im en kaudok o: Da me saunkawewe kan indaki, me Kristus nain Dawid? ³⁶ Pwe pein Dawid masaniki ren Ngen sarau: Kaun o kotin masani ong ai Kaun: Kom kotidi ong pali maun i, I lao wia kida wutipan aluwilu omui om imwintiti kan! ³⁷ Ari, Dawid pein kaadaneki i Kaun; a daduen a wia na? Aramas akan ap mauki a padak. ³⁸ A ap kotin masani ong irail ni a padak: Kalaka saunkawewe kan, me mauki

mi nan likau reirei o men, re en ranmaui ir nan wasan net. ³⁹ O men mod leppantam nan sinakoke kan o kamadip. ⁴⁰ O ngoper sang li odi im ar, ap liliastos kapakap reirei. Irail pan lodi ong kadeik lapalap. ⁴¹ Iesus ap kotikot sal ong deun moni en mairong, ap mamasani, en aramas ar kasedi ong moni nan deu o. A me toto, me kapwapwa, kasedi ong me toto. ⁴² Li odi samama ap kodo o kasedi ong kisin moni riakis, me wiada kwadrans eu. ⁴³ A ap kotin molipedo sapwilim a tounpadakan, masani ong ir: Melel I indai ong komail, me li odi samama men et kasedi ong me laude sang irail karos, me pil kasedi ong nan deun moni o. ⁴⁴ Pwe karos kasedi ong sang ni ar pai. A i me kasedi ong sang ni a samama, karos me a, i eta a manga.

13

¹ NI a kotieila sang ni im en kaudok, amen sapwilim a tounpadakan potoan ong i: Saunpadak, kom kotin masani takai o im pukat! ² A Iesus kotin sapeng, masani ong i: Koe kilekilang im kalaimun pukat? Sota takai eu pan mi pon eu, me so pan lokidoki sang. ³ Ari, ni a kotikot pon dol Oliwe sal dong im en kaudok, Petrus, o Iakopus, o Ioanes, o Andreas, re ap kelep potoan ong i: ⁴ Re kotin masani ong kit, iad mepukat pan wiaui o da pan kadapakilene en mepukat karos a pan pwaida? ⁵ Iesus ap kotin sapeng irail masani: Kalaka, pwe meamen de kotaue komail! ⁶ Pwe me toto pan kodo ni ad ai, inda: Ngai i. Re ap pan kotaueda me toto. ⁷ O ni omail pan rong mauin o rong en mauin, komail depa masak! Pwe mepukat udan wiaui; a saikenta imwi. ⁸ Pwe wei eu pan u ong

eu wei o pil wei en nanmarki ko, o sap rerer pan wiaui sili, o lek, o insensued, mepukat kamoe en patau. ⁹ A komail kalaka pein komail! Pwe re pan pang komail la ong kapung o sinakoke kan; o komail pan kamekame o wisike dong mon mon-sap o nanmarki kan pweki ngai, pwen kadede ong irail. ¹⁰ O rongamau en kaloki ong mas nan sap karos. ¹¹ A ni arail wa komail la o pangla komail, der lamelame mas, me komail pan inda, pil der madamadaua mas. A iei me o, me pan ko ong komail ni klok ota, i me komail en inda! Pwe kaidin komail me lokaia a Ngen sarau. ¹² Pwe ol pan pangala ri a ol, pwen kamela; o sam na seri, o seri ko pan u ong sam, in, o pan kare ong ir, en kamela. ¹³ Komail ap pan kalingaringarla pan aramas karos pweki ad ai. A me dadaurata lao imwi lel, a pan dorela. ¹⁴ Ni omail kilang wiawi sued en kao lapalap, me a pan wiaui wasa, me a so kon ong meamen wudok a en dedeki me mimi Iudäa, re en sopo wong nan nana ko. ¹⁵ O me mi pon im, depa kodido nan im; a depa pil pedelong ong lole, pwen ki sang meakot. ¹⁶ O me mi nan sap, depa sapaledo ale a likau. ¹⁷ A pan non suede ong me lisean o ong ir, me kadidi ni ran oko. ¹⁸ Komail kapakapeki, pwe omail sapola de wiaui ni ansau en pou. ¹⁹ Pwe ni ran oko kainsensued pan wiaui, me sota due sang ni tapin sappa, ni en Kot a kotin wiada kokodo kokolata. ²⁰ Ma Kaun o sota kotin kamotola ran oko, sota uduk, me pan dorela. A pweki me pilipildar akan, me a kotin piladar, iei me a kotin kamoto kila ran oko. ²¹ Ma meamen indai ong komail ni ansau o: Kilang, iet et Kristus! De ionen! Der kamelele. ²² Pwe Kristus likam

o saukop likam akai pan koda o re pan kasaleda kilel o manaman, pwen pil kotaue ir, me pilipildar akan ma re kak ong. ²³ Komail ari kalaka! Pwe I kop ong komail er meakaros! ²⁴ Ari, ni ran oko murin kainsensued katipin pan rotala, o maram pan solar ringan. ²⁵ O usu en lang pan pupedi o kelail en lang akan pan mokimokid. ²⁶ Ari, re ap pan kilang Nain aramas pan kotikot kodo nan dapok ni a roson melel o ni a ringan. ²⁷ A ap pan kadar pasang na tounlang kan, kapokon pena sang pali en lang paieu sapwilim a pilipildar akan, sang imwin sappa lel imwin lang. ²⁸ Komail en asa karaseras en tuka pik. Ni ra kan ar pons o pepe pwarado, komail kin asa, me rak korenier. ²⁹ O pil komail; ni omail kilang wiawia pukat a pan pwaida, komail en asa, me a korendor, a mier pan wanim. ³⁰ Melel, I indai ong komail: Di wet sota pan imwisokela, lao wiawia pukat pwaida. ³¹ Lang o sappa pan sorede, a ai masan sota pan sorede. ³² A duen ran o klok sota amen me asa. Tounlang kan, me mi lang, pil sota asa; Na pil so, Sam eta. ³³ Komail kalaka! Masamasan o kapakap! Pwe komail sasa ansau o! ³⁴ Due aramas amen, me wia sailok doo, me kidi im a, ap ki ong manaman ren a ladu kan, pil ki ong karos ar dodok, ap pil masani ong silepan wanim o, en masamasan. ³⁵ Iei me komail en masamasaneki, pwe komail sasa ansau, saumas en im o a purodo, ma sautik, de ailep en pong, de ni malek kakorot, de ni mansang. ³⁶ Pwe a depa madangedo, diarada omail mamair. ³⁷ O me I indai ong komail, I pil indai ong karos, masamasan!

14

¹ KADEKADEO pong ria pong mon pasa o kamadip en prot somut, Samero lapalap akan o saunkawewe kan sosong duen widingadi i kamatala. ² Pwe irail inda: Iermen ni ran en kamadip, pwe de kamorongada aramas akan. ³ Ari, ni a kotikot Petanien nan im en Simon tuketuk, ni a kotin kaipokedi ni tepel, li amen ap potodo, wa kisin kopa alapasta audaud en men kei, inen en pil en narde, me kasampwal. A ap kawela kopa o keiedi ong tapwi. ⁴ Akai re irail ap suedeki, mongemongeloleki: Menda men kei wet ola mal? ⁵ Pwe a pan netila kareda laude sang denar silipuki, ap pan ko ong me samama. Re ap lipelipanedede li o. ⁶ Iesus ap kotin masani: Komail ko sang! Menda komail kainsensued i? Dok mau ong ia, me a wiada et. ⁷ Pwe samama kin mi re omail ansau karos. Ari, ansau me komail mauki, komail kak kadek ong. A ngai sota kin ieiang komail ansau karos. ⁸ A wiaer me a kak ong. A kaonopedier a keie war ai ni saredi. ⁹ Melel I indai ong komail: Wasa karos me rongamau wet pan kalok ia pangada sappa u, re pil pan lokolokaia duen me a wiadar, pwen katamanpa. ¹⁰ Iudas Iskariot, amen ekriamen oko, ap kolang ren samero lapalap akan, pwen pang ong irail i. ¹¹ Irail lao rong, re ap peren kida, ap inauki, me re pan ki ong moni. I ari song duen a pan mongai ong en pangala i, ¹² Ni kaieu en ran en prot somut, ni ar kin kamela sippul en pasa, sapwilim a tounpadak kan ap potoan ong i: Ia wasa re kotin men, sen potolang kaonopada, pwe re en kotin konot pasa? ¹³ A ap kotin poronela sapwilim

a tounpadak riamen masani ong ira: Koma ko ong nan kanim o; aramas amen ap pan tu ong komail, wa men deun pil eu. Idauen i! ¹⁴ Wasa a pan pedelong ong, koma indai ong kaun en im: Saunpadak o masani, ia pera en men kairu kan, wasa me I pan tungole pasa ia iang ai tounpadak kan? ¹⁵ A ap pan kasale ong koma pera laud poa kasongsonger o onoper. Iei wasa koma onop ong kitail. ¹⁶ Sapwilim a tounpadak kan ap kola, lel dong kanim o, o diaradar duen me a kotin masani ong ira ko; ira ari kaonopada pasa. ¹⁷ A lao sautik penaer, a ap kotido iang ekriamen ko. ¹⁸ A ni arail kotidi ni tepel konokonot, Iesus ap kotin masani: Melel I indai ong komail, amen komail me iang ia mangamanga et, pan pang ia la. ¹⁹ Re ap tapiada insenola ap potoan ong i amen amen: Ngai i? A pil amen inda: Ngai i? ²⁰ A ap kotin sapeng masani ong irail: Amen ekriamen oko me iang ia kadukadu nan dal et. ²¹ Ari so, Nain aramas kokola duen a intingidi ong er; o non suede ong aramas o, me Nain aramas pangpangala re a. Me mau ong, ma aramas men et sota ipwidi. ²² Ari, ni arail konokonot, Iesus ap kotikida prot o laolaoki, ap pilitiki pasang kotiki ong irail masani: Ale, tungole! War ai metet, ²³ A ap kotikida dal o murin a kotin laolaoki; a ap kotiki ong irail; irail karos ap nim. ²⁴ A ap kotin masani ong irail: Nt' ai metet, ntan inau kap, me kapwilipwilikidi me toto. ²⁵ Melel I indai ong komail, I solar pan nim sang wan wain, lao ran en ai pil pan nim nan wein Kot. ²⁶ Murin arail kauleki kaul pot, re ap kotilang dol Oliwe. ²⁷ Iesus ap kotin masani ong irail:

Komail karos pan makarada; pwe a intingidi: I pan kame silepa, ari pwin sip ap pan muei pasang. ²⁸ A murin ai pan maureda, I pan tiong wei mo 'mail ong Kalilää. ²⁹ A Petrus potoan ong i: Karusia pan makar kila, a ngai so. ³⁰ Iesus ap kotin masani ong i: Melel I indai ong uk, ran wet, pongpong wet, mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan silipak. ³¹ I ari kalaudela a sapeng: Ma i iang komui matala i sota pan man kamam kin komui. Irail karos pil inda dueta. ³² Irail ap kotilang wasa, me ad a Ketsemane, a ap kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: Komail mondi ong met, ni ai pan wia kapakap. ³³ A ap kotin ukada Petrus, o Iakopus, o Ioanes, ap kotin laualoda kaulap o pataula. ³⁴ A ap kotin masani ong irail: Ngen i ap insensuedela kaulap ong mela. Komail mimi met o masamasan. ³⁵ A ap kotila ekis, ap pupedi ong nan pwel, ap laolaoki, ma a kak auer en dauliela. ³⁶ A ap kotin masani: Apa Sam ai, meakaros me kak pa omui! Kotikiwei sang ia dal wet! Ari so, kaidik me I men, a me komui men. ³⁷ I ari kotido diar ir ar mamair, ap kotin masani ong Petrus: Simon koe men mair, koe sota kak masamasan auer eu? ³⁸ Komail masamasan o kapakap, pwe komail de ko ong nan songesong. Ngen me okok, a uduk me luet. ³⁹ A ap pil kotila o laolao pil masani masan ko ota. ⁴⁰ A ni a kotin sapaledo, pil diar ar mamair, pwe mas arail me toutou; irail sasa, me re en sapengki. ⁴¹ A ap kotido ni kasilepak, masani ong irail: Komail kanangata omail mair en o kamola? Arier, auer leler! Kilang, Nain aramas pangapangalanger ni

pa en me dipan akan! ⁴² Paurida! Kitail kokola! Kilang, me pang ia la me korendor. ⁴³ Madang ni a kotin mamasan, ari, Iudas kodo, amen ekria-men oko; pokon kalaimunia eu iang, wado kodlas o sokon, kodo sang ren samero lapalap akan o saunkawewe kan o saumas akan. ⁴⁴ A me pangala i, ki ong irail kilel eu inda: Meamen i metik, iei i. Ale, kaluawei, kanai ong! ⁴⁵ A pwarado eta ap madang inen dong Iesus inda: Rapi, Rapi, ap metik i. ⁴⁶ Irail ari por pena ong ale. ⁴⁷ Amen ir, me u wasa o, usada na kodlas, ap pale ladu en samero lapalap amen, ap lepuka sang salong a. ⁴⁸ Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Komail ko dong ia due lipirap amen, wado kodlas o sokon, pwen koledi ia. ⁴⁹ I kin ieiang komail ta ran karos nan im en kaudok o kaukawewe. A komail sota ale ia. A pwe kisin likau kan en pungala. ⁵⁰ Irail karos ap pededi, tanga sang. ⁵¹ Manakap amen ap idauen i, pineki pena war a likau linen kaselel eu. Manakap akai ap parokidi. ⁵² I ari kasela a likau linen kaselel o, ap sopola kiliso. ⁵³ Re ap kalualang Iesus ren samero lapalap o. Samero lapalap akan, o saumas akan, o saunkawewe kan, karos pokon dong re a. ⁵⁴ Petrus idauendo i doowei sang lao lel nan tanpa en samero lapalap. A ap mondi ong ren ladu ko, wia rangerang. ⁵⁵ Samero lapalap akan o pwin en kadeik roporop kadede, pwen kine ong Iesus, pwen kamela. Ari, sota me re diar. ⁵⁶ Pwe me toto me kine ong i mal. Ari, ar kinakin sota dupeneta. ⁵⁷ Akai uda, kine ong i mal inda: ⁵⁸ Se rong, a inda: I pan kawela im en kaudok wet, me pa wiadar, ap id kauada eu ni ran silu, me sota pa wiada. ⁵⁹ Ari, ar kinekin sota pil kon pena. ⁶⁰ Samero

lapalap ap kasinenda nan pung ar ap idok ren Iesus, masani: Kom sota sapengki meakot, me mepukat kine ong komui? ⁶¹ A a kotin nenenlata, sota sapeng. Samero lapalap ap pil idok masani ong i: Komui Kristus sapwilim en men Kaping kaulap? ⁶² Iesus ap kotin masani: Ngai i! Komail pan kilang Nain aramas a kaipokedi ni pali maun en me roson o kokido dapok en lang. ⁶³ Samero lapalap ap ter pasang a likau ap inda: Menda re atail pil eu kinakin? ⁶⁴ Komail ronger a lalaue. Da me komail lamelame? A irail karos ap kadeikada, me a war ong kamela. ⁶⁵ Akai tapi ong kondipi ong i o pwaindi silang i, ap pikir, ap indai ong i: Kopada! Papa ko pil pikir i. ⁶⁶ Ni en Petrus a mimi panakepir en tanpas, lidu en samero lapalap amen ap kodo. ⁶⁷ Ni a kilang Petrus a wiawia rangerang, a ap kangkakil i o ari, inda: Koe me pil iang Iesus, men Nasaret! ⁶⁸ A a kamama kida inda: I sasa. I pil sota dedeki, me koe indinda en! I ari koieilang nan katipar; malek ap kakorot. ⁶⁹ A lidu lao kilang i, ap pil indang irail, me mimi wasa o: Amen irail met et. ⁷⁰ A ap pil kamama kida. Mur ekis irail me u impa ko; pil indang Petrus: Melel me amen irail koe, pwe koe pil men Kaliläa amen. ⁷¹ I ari lalaue o kaula: I sasa aramas men et, me komail indinda en! ⁷² Ap kariapak en malek a kakorot. Petrus ap tamanda en Iesus a kotin masani ong i: Mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan silipak; ni a lamelamela a ap sangesang.

15

¹ MADANG sangkonai samero lapalap akan,

iangaki saumas akan, o saunkawewe kan, o pil saunkapung karos kapungada ap saliedi Iesus, ap wawei pangalang Pilatus. ² Pilatus ap idok re a: Komui Nanmarki en Sus akan? A kotin sapeng masani ong i: Komui me masani. ³ Samero lapalap akan karauneki i me toto. ⁴ Pilatus ap pil idok re a masani: Komui sota sapeng? Kom masani, me re kinakine ong komui me toto. ⁵ Iesus pil sota kotin sapeng Pilatus ap ponepone kida. ⁶ Ari, ni kamadip o a kin lapwa ong ir me sensal amen, me re mauki. ⁷ Ol amen, ad a Parapas, me iang sansal ren me iang i kamela aramas ni ar kauadar moromor eu. ⁸ Pokon ap morongada, ngidi ngideki, en wiai ong irail, me a kin wiai ong irail mas. ⁹ Pilatus ap sapeng irail masani: Komail men, i en lapwadang komail Nanmarki en Sus akan? ¹⁰ Pwe a asa, me samero lapalap akan wakido i ar peirin. ¹¹ A samero lapalap akan kapururada pokon o, pwe en mauki lapwa ong irail Parapas. ¹² Pilatus ap sapeng pil masani ong irail: Da me komail mauki i en wiai ong me komail kaadaneki Nanmarki en Sus akan? ¹³ Irail ap wer laudeda: Kalopuela i! ¹⁴ Pilatus ap masani ong irail: Pwe sued da, me a wiadar? Re ap kalaudela ar wer: Kalopuela i! ¹⁵ Ari, Pilatus men kainsenemaui aramas oko, ap lapwa dong irail Parapas, ap kida Iesus murin a woki, pwen kalopuela. ¹⁶ Saunpei ko ap kalualang i nan pera eu me ad a pretorium. Re ap eker pena ar pwin. ¹⁷ Re ap kalikauwie kida i purpur o pidada al en tek, ap langelangie kida. ¹⁸ Ap tapi ong kepwene: Iong Nanmarki en Sus akan! ¹⁹ Re ap wokieki tapwi alek, o kondipe i, ap

kelepuki, poridi sang. ²⁰ A lao nek ar kapailok, re ap ki sang i purpur, ap kapur ong udan sapwilim a likau, kaluaieila, pwe ren kalopuela i. ²¹ Re ap iton ong Simon, men Kirene amen, me sam en Aleksander o Rupus, me dauli irail ni a kodo sang nan sap, pwen wada a lopu. ²² Re ap walang i Kolkata. Iet wewe: Wasa en pontal en mong. ²³ Re ap ki ong i, en kakere wain dol mir. Ari, a sota kotin urak. ²⁴ Ni arail kalopuedar i, re ap ter pasang sapwilim a likau ko. Re ap kadoropwe, da me amen amen pan aneki. ²⁵ Ari, ni auer kasilu, me re kalopuela i. ²⁶ O inting en poa me a pukoki due met: Nanmarki en Sus akan. ²⁷ Lolap en pirap riamen iang i kalopuela; amen pali maun i, amen pali maing i. ²⁸ Iei me kisin likau pung kila, me inda: A wadawad ong ren me dipan. ²⁹ Ir me kin dauli, kin lalau, dueduälök inda: Ei, koe me pan kawela im en kaudok, ap id kaua kida ran silu. ³⁰ Pein dore uk ala, o kodido sang nin lopu en! ³¹ Samero lapalap akan pil dueta, kapailoke, inda nan pung ar iang saunkawewe kan: A dorelar akai, a pein i a sota kak ong. ³² Kristus Nanmarki en Israel, kodido sang nin lopu en, pwe se en kilang o poson. O ira, me iang i lopu la ko, pil lalau. ³³ Ari, auer kawonu lel, rotorot ap kipadi sap lao lel auer kaduau. ³⁴ Ni auer kaduau Iesus ap kotin weriwer laudeda masani: Eloi, Eloi, lama sapaktani! Iet wewe: Ai Kot, ai Kot! Da me re kotin kase kin ia la! ³⁵ Akai me u impa, ni arail rong inda: Kilang, a ekeker Elias. ³⁶ Amen ap tangala, ale lim en pinika eu, ki ong ni alek apot, ap kida ong en kakere, ap inda: Udi mas! Kitail kilang, ma

Elias pan kodo en kidi sang. ³⁷ Iesus ap kotin weriwer laudeda kadarala Ngen e. ³⁸ Pera likau nan im en kaudok ap dei pasang, sangeda pali poa lel pa. ³⁹ O ni en senturion o, me u saledong, a kilang a wer laudeda due mo, ap kadarala Ngen e, a ap inda: Nan meyel Sapwilim en Kot aramas men et. ⁴⁰ Li akai pil mimi wasa doo, kilekilangedo; Maria men Magdala, me mi nan pung ar, o pil Maria, in en Iakopus, me tik, o en Ioses, o Salome. ⁴¹ Me pil kin idauen papa i mas o, ni a kotikot Kaliläa; o pil me toto, me iang i kotida dong Ierusalem. ⁴² Ari, ni a sautik penaer, pweki kaonop iei ran mon sapat. ⁴³ Iosep, men Arimatia amen, ap kodo, me saunkapung isou amen, me kin pil auiaui wein Kot, me so masak koti dong Pilatus, poeki kalep en Iesus. ⁴⁴ Pilatus ap puriamuiki, me a matalar, ap molipe dong i senturion o, ap kainoma re a, ma a matalar warai. ⁴⁵ A lao mangi sang ren senturion o, a ap ki ong kalep a ren Iosep. ⁴⁶ A ap netiada likau linen mau, ap lapwadi i, kidimeki pena likau o, nekidedi i nan sousou eu, me weiweida nan paip, ap kadapuri ong takai eu ni au en sousou o. ⁴⁷ O Maria men Magdala o Maria in en Ioses kilang wasa, re nekidedi i.

16

¹ SAPAT lao daulul, Maria men Magdala o Maria in en Iakopuso Salome netiada men kei pomau kai, pwe re en kodon keieki i. ² Nin soran nin tapin wik, re ap ko dong nin sousou o, ni katipin a pwarada, ³ Irail ap indinda nan pung arail: Is me pan kadapure sang au en sousou o takai o re atail? ⁴ Ari, ni ar kilang, re ap kilangada, me takai

o tapure sanger, pwe me kalaimun kausalap. ⁵ Ni ar pedelong ong sousou o, re ap kilang manakap amen momod pali maun, likauki likau pueteputet. Re ap masakada. ⁶ A ap indang irail: Komail der masak! Iesus, men Nasaret me komail roporop, me kalopular, a iasadar. A solar kot met. Kilang wasa, re nekidedi ia. ⁷ Komail kowei, kaireki a tounpadak kan o Petrus, me a pan tiong mo omail koti wong Kaliläa. I wasa, komail ap pan kilang i, duen a kotin masani ong komail. ⁸ Re ap madangiei sang o tang sang nin sousou o, pwe re masapwekada rerer, re pil sota indai ong meakot meamen, pwe re masapwekada. ⁹ Ari, murin a iasada sangkonai nin tapin wik a ap kotin pwar ong mas Maria men Magdala, me a kotin kause sang tewil isimen. ¹⁰ A ap kola indai ong irail me iang i ko mas, ni ar mamaiei o sangesang. ¹¹ Ni arail ronger, me a iasadar, o me a kotin pwar onger i, re sota kamelele. ¹² Muri a kotin pwar ong riamen irail ni eu mom, ni ara kokolang nan sap. ¹³ Re ap kola indai ong me tei kan. A re sota pil kamelele ira. ¹⁴ Mur a pil kotin pwar ong ir ekamen oko ni ar momod tungotungol, ap kotin kapung ong irail ar soposon o kapitakai, pweki ar sota kamelele ir me kilang i murin a iasadar. ¹⁵ A ap kotin masani ong irail: Komail ko ong sappa u, padaki ong aramas karos rongamau! ¹⁶ Meamen me poson o paptaisola, pan dorela. A me so poson pan kariales. ¹⁷ A kilel pukat pan idauen ir, me poson: Ni ad ai re pan kausaki sang tewil akan, re pan lokaia toror. ¹⁸ Re pan kawela serpent; ma re nimala men kamela kot,

a sota pan kawé ir ala; irail pan pwil pa ar pon me somau, re ap pan kelailada. ¹⁹ Ari, Kaun o lao kotin masani ong irail mepukat, a ap peukadala nanlang o kotido ong pali maun en Kot. ²⁰ Irail ap kola, padapadak sili wasa karos. A Kaun o kotin iang dodok, kameleleki masan manaman me iang.

Kadede Kap Psam Akan
The New Testament and Psalms in the Pohnpeian
language of the Federated States of Micronesia (old
translation, but with new alphabet)

Public Domain

Language: Pohnpeian

2022-10-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2024 from source files
dated 29 Mar 2024

37a21c36-e1b6-5f19-a4ad-18a956f43e1a